

meget lavt. DUC kan næppe drømme om at få bevillingen forlænget efter udløbet af 50 års perioden. Derfor må DUC have en klar interesse i at få hele området efterforsket inden for de 36 år, der er tilbage, svarende til en gennemsnitlig efterforskningstakt, som er betydelig højere end den aftalte afståelsestakt frem til år 2005.

Ressourcebeskyttelse.

Olie og ikke mindst naturgas (og kondensat) er alt for værdifulde råstoffer til at det kan accepteres, at de uden begrænsning anvendes som energibrændsel. De begrænsede forekomster og deres store anvendelsesmulighed som råstof for industrien (den petrokemiske industri) gør det helt uacceptabelt, hvis de alene af profitmæssige årsager opbruges som brændsel.

Aftalen indeholder ikke nogen som helst mulighed for, at staten kan modsætte sig dette.

Tvært imod at sikre en sådan ressourcebeskyttelse giver aftalen mulighed for, at DUC fortsat kan afbrænde store mængder naturgas, fordi en udnyttelse ikke skønnes tilstrækkelig profitabel, og fordi man ikke vil ofre de penge, det koster at tilbagelede og indeslutte (injinere) gassen for at undgå afbrænding.

I tilsynets rapport hedder det herom (side 153): „Tilsynet må påpege vigtigheden af, at der tages skridt til at få afbrændingen af den fra olien frigjorte gas bragt til ophør.“

Regeringen lagde ud i forhandlingerne i overensstemmelse hermed. Afbrændingen skulle ophøre, subsidiært belægges med en præventiv afgift, indtil de nødvendige foranstaltninger til undgåelse af afbrænding kunne gennemføres.

Men disse krav er som bekendt frafaldet. I aftalen står der kun, at DUC i tilfælde af afbrænding skal dokumentere, at undgåelse heraf „efter bevillingshavernes skøn vil medføre en... uforholdsmæssig meromkostning.“

Når handelsministeren i sin redegørelse af 15. juli 1976 om denne del af aftalen siger: „Det har for mig været magtpåliggende at søge hindret en urimelig bortøden af vore knappe ressourcer, og der ligger samtidig heri en tilskyndelse til hurtig indvinding med salg for øje“, så svarer det ikke ret godt til den faktiske aftaletekst.

(Gennem undergrundsudvalget søgte VS' repræsentant at få afklaret, hvor langt man kunne strække begrebet „uforholdsmæssig meromkostning“, og om bestemmelsen giver staten hjemmel til til at pålægge bevillingshaverne at tilbagelede og indeslutte gassen for at undgå afbrænding. Ministerens svar var forsigtigt bekræftende. Men det

afgørende er, at besvarelsen omgående blev anfægtet af A. P. Møller: „En del af de bemærkninger, der indeholdes i ministerens svar, bl. a. om forståelsen af visse af punkterne i de foreliggende aftaleudkast, er vi imidlertid ikke enige i, og de må stå helt for ministerens egen regning og kan ikke binde bevillingshaverne“, samt mere konkret: „Bevillingens § 7 indeholder ikke hjemmel til at pålægge bevillingshaverne reinjicering.“ Det kan derfor kun konstateres, at påstand står mod påstand, og at begge parter har underskrevet en ordlyd, om hvilken de vidste, at den anden part tolkede den anderledes end de selv).

Begrundelse for vejledende folkeafstemning.

Regeringens udsalg af helt vitale energipolitiske interesser og den måde, det er foregået på, hvor man forhindrede enhver debat i partierne for slet ikke at tale om enhver offentlig debat om forhandlingsresultatet sammenholdt med muligheden for en voldgiftssag, gør det nødvendigt, at sagen tages op igen.

Efter at regeringen har indgået en ny bindende aftale, kan forholdet i realiteten kun ændres ved en beslutning om ekspropriation.

Da det på forhånd er indlysende, at folketingsflertallet ikke så kort efter vil kunne desavouere de repræsentanter, flertallet har haft i undergrundsudvalget, må det også af den grund være rigtigst, at spørgsmålet afgøres direkte af befolkningen ved en folkeafstemning.

Ifølge grundlovens § 42 kan der ikke afholdes folkeafstemning om vedtagne ekspropriationslove. Men intet forhindrer, at der kan afholdes en *vejledende* afstemning om ekspropriation, således at den nødvendige ekspropriationslov behandles *efter* folkeafstemningen, såfremt denne viser flertal for ekspropriation.

(En lignende folkeafstemning afholdtes i forbindelse med salget af de dansk-vestindiske øer. Det kan ikke være meningen med grundloven af 1953, at dens folkeafstemningsbestemmelser skal *begrænse* mulighederne for afholdelse af folkeafstemning. Det var i øvrigt også denne opfattelse, der oprindeligt lå bag beslutningen om folkeafstemningen om tilslutning til EF. Hvilket nævnes for at foregribe evt. juridiske indvendinger mod den i forslaget indeholdte vejledende folkeafstemning).

Den praktiske fremgangsmåde.

Det forudsættes, at folkeafstemningen afholdes snarest muligt. Hvis den fortsatte behandling af atom-ikrafttrædelsesloven resulterer i krav om en folkeafstemning, kan de to afstemninger passende